

**Lemvig Kommune
Natur og Miljøafdelingen
Rådhusgade 2
7620 Lemvig**

1. tillæg til §12-miljøgodkendelse af

**Svendsgård
Svendsgårdvej 7,
Fabjerg,
7620 Lemvig**

1. PROJEKTBEKRIVELSE	3
1.1 DATABLAD	5
1.2 VILKÅR FOR GODKENDELSE	6
2. HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER.....	7
3. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS AREALER.....	12
3.1 DRIFT AF HUSDYRBRUGETS AREALER	13
3.2 NATURA 2000 OG HABITATDIREKTIVETS BILAG IV ARTER	14
4. RETSBESKYTTELSE OG IKRAFTTRÆDELSE	18
4.1 RETSBESKYTTELSE	18
4.2 IKRAFTTRÆDELSE	19
5. KLAGEVEJLEDNING.....	19
5.1 KLAGERET.....	19
6. OFFENTLIGGØRELSE	20

1. Projektbeskrivelse

Bent Bjørndahl Graversen driver landbrug med et dyrehold på 324,8 DE, bestående af en slagtesvineproduktion på 10.800 stk. slagtesvin 30-105 kg. Som følge af ændrede normer for dyreenheder vil dyreholdet i stedet være på 293,6 DE.

Oprindeligt blev der i §12-godkendelsen, godkendt 244,77 ha ejede og forpagtede arealer og der blev afsat husdyrgødning til ca. 40 ha aftaleareal på Lemvigvej 7. Som følge af de ændrede dyreenheder ønsker Bent Graversen at få godkendt et udspretningsarealet til i alt 254,74 ha, opsiges gylleaftalen med Lemvigvej 7 og forpagte et nyt areal (mark 15) fra Overbyvej 28, der tidligere har været gravet råstoffer på.

Der udarbejdes derfor et tillæg til den eksisterende miljøgodkendelse.

Ammoniak

Der er ikke vurderet på ejendommens anlæg, da der ikke sker nogle ændringer

Det nye areal ligger indenfor 300 meter fra beskyttede naturområde, hvilket medfører at gylle skal nedfældes på sort jord og græsmarker for at minimere ammoniakfordampning. Der er stillet vilkår om dette.

Nitrat til overfladevand

De nye arealer afvander til sårbart Natura 2000 områder og ligger i nitratklasse III.

Det betyder, at der er beregnet en reduktionsprocent for dyreenheder på 50 % i www.husdyrgodkendelse.dk, dvs. at husdyrtrykket er reduceret til maksimalt 0,7 DE/ha mod 1,4 DE/ha ved de generelle regler.

For at begrænse udvaskning af nitrat fra udspretningsarealerne skal der være 7,75 % ekstra efterafgrøder, set i relation til Plantedirektoratets lovmæssige krav.

Ved hjælp af beregningsprogrammet Farm-N er den beregnede udvaskning af kvælstof fra arealerne 59,50 kg N/ha ved 0,7 DE/ha. Den reelle udvaskning under ovenstående forudsætninger er beregnet til 59,50 kg N/ha ved 1,35 DE/ha, som godkendes.

Nitrat til grundvand

Alle udspretningsarealerne ligger i nitratfølsomt grundvandsområde og områder med særlige drikkevandsinteresser.

Dele af arealerne er beliggende i indvindingsoplandet til Fabjerg vandværk og Lemvig vandværk. Indsatsplaner for vandværkernes opland er under udarbejdelse.

De 7,75 % ekstra efterafgrøder ud over det lovpligtige krav på pt. 14 % begrænser forureningen af grundvandet med nitrat. På alle arealer er nitratudvaskningen til grundvandet uændret.

Mark 15 er et tidligere råstofgraveområde og en sandet jordtype, der yder dårlig beskyttelse af grundvandet, der er derfor stillet vilkår om at efterafgrøder skal placeres på dette areal og øvrige arealer med ringe reduktionspotentiale.

Fosfor

Husdyrbruget har arealer, der afvander til fosforoverbelastet Natura 2000 område – Nissum Bredning og Nissum Fjord. Husdyrlovens beskyttelsesniveau for fosforbelastning af områderne overholdes.

Husdyrlovens fastlagte beskyttelsesniveau tillader et gennemsnitligt fosforoverskud på alle arealer på 2,5 kg fosfor pr ha pr år.

Fosforoverskuddet reduceres yderligere ved tilsætning af enzymet fytase til foderblandinger.

Tillæg til godkendelse

Godkendelsen indeholder vilkår for husdyrbrugets drift, indretning og kontrol. Vilkårene er stillet på grundlag af oplysningerne i ansøgningen, beregninger samt gældende vejledninger og oplysninger, der er fremkommet under sagsbehandlingen.

Lemvig Kommune vurderer på grundlag af oplysningerne i ansøgningen, skema nr. 15291, version 1 og øvrige indkomne oplysninger i forbindelse med ansøgningen og miljøgodkendelsens vilkår, at svineproduktionen på Svendsgårdvej 7, Fabjerg kan drives på en miljømæssig forsvarlig måde og dermed godkendes.

1.1 Datablad

Ansøger	Bent Bjørndahl Graversen, Svendsgårdvej 7, 7620 Lemvig
Virksomhedens navn	Svendsgård
E-post	bentgr@post10.tele.dk
Telefonnummer	97 89 30 81
Husdyrbrugets navn	Svendsgård
Husdyrbrugets adresse	Svendsgårdvej 7, 7620 Lemvig
Matrikelnummer	13a mfl., Dal Anneksgård, Fabjerg
Virksomhedens art	Svineproduktion
Listebetegnelse	I101a. Anlæg til husdyrproduktion over 250 DE
Ejer	Bent Bjørndahl Graversen
CVR-nummer	12-31-65-93
CHR-nummer	54712
P-nummer	1008486871
Kontaktperson	Bent Bjørndahl Graversen
Tilsynsmyndighed	Lemvig Kommune

1.2 Vilkår for godkendelse

Miljøgodkendelsen meddeles på følgende vilkår

1. Tillægsgodkendelsen bliver givet på samme vilkår som de, der er stillet til §12 meddelt den 21. juni 2009.

2. Produktionens omfang

Godkendelsen omfatter en årlig svineproduktion, svarende til 293,6 DE, bestående af 10.800 stk. slagtesvin 30-105 kg. Produktionen må på intet tidspunkt overstige de begrænsninger, der følger af anden lovgivning. Derudover tilføres husdyrgødning fra Engelundvej 24 fra 10.950 stk. smågrise, 7-30 kg, svarende til 50,32 DE.

3. Nedfældning af gylle

På mark nr. 6, 7, 13 og 15 skal gyllen nedfældes på sort jord og på græs for at undgå unødigt ammoniakbelastning af de beskyttede naturarealer.

4. Harmoniareal

For det samlede udspretningsareal, godkendes et husdyrtryk på 1,35 DE/ha.

5. Nitratfølsomme indvindingsområder

Der skal etableres 8 % ekstra efterafgrøder ud over det lovpligtige krav.

På mark 15 skal der placeres efterafgrøder/miljøgræs i 4 ud af 5 år.

På øvrige nitratfølsomme jorde med lavt reduktionspotentiale, mark nr. 6-0, 13-0, 7-0 og 8-0, placeres størst mulig andel af efterafgrøder.

Husdyrbruget skal kunne dokumentere at de anvendte sædskifter på bedriften har samme eller lavere udvaskningsindeks end de sædskifter, der ligger til grund for godkendelsen og samlet set ikke fører til øget udvaskning fra bedriftens arealer.

6. Fosforoverskud

Husdyrbrugets udspretningsareal må maksimalt tilføres 6.932 kg P/år, svarende til 27,2 kg P/ha/år eller et fosforoverskud på 635 kg P/år, svarende til 2,5 kg P/ha/år. Der må ikke tilføres arealerne fosfor med handelsgødning/uorganisk gødninger eller anden organisk gødning med indhold af fosfor. Undtaget fra dette er startgødning til majs og gødning til kartofler. Beregning af fosforoverskuddet er foretaget på baggrund af følgende forudsætninger.

P-kl. 0: For arealer på drænedede lerjorde med et fosfortal under 4,0 er der ingen krav. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for på det pågældende husdyrbrug.

P-kl. 1: For arealer hvor fosfortallet er mellem 4,0-6,0 må fosforoverskuddet maksimalt øges med 4 kg P/ha/år i forhold til det valgte standardsædskifte. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for på det pågældende husdyrbrug, og kravet til fosforoverskuddet vil altid være opfyldt hvis fosforoverskuddet ikke overstiger 4 kg P/ha/år i efter-situationen.

P-kl. 2: På lavbundsarealer inkl. drænede og grøftede sandjorde må fosforoverskuddet ikke øges. Selvom fosforoverskuddet i før-situationen er negativt er der dog kun krav om fosforbalance i efter-situationen.

P-kl. 3: For arealer, hvor fosfortallet er over 6,0 skal der være fosforbalance på det pågældende udbringningsareal.

Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation herfor fra de sidste 5 år f.eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber eller ansøgninger vedrørende enkeltbetalingsordningen. Fosforoverskuddet beregnes ud fra referencæsædskiftet og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden organisk gødning.

2. Husdyrbrugets udbringningsarealer

Ifølge Husdyrloven skal en godkendelse af et husdyrbrug også omfatte en godkendelse af samtlige bedriftens arealer – dvs. samtlige ejede og forpagtede arealer, som drives under samme CVR-nr, se tabel herunder.

Tabel 12: Oversigt over udspretningsarealer

	Areal i ha	Matrikelnummer og ejerlav	Mark nr./navn
Ejede arealer			
Svendsgårdvej 7	110,49	13a, 7a, 8g, 13p, 13Q, 13r og 14v, Dal Anneksgård, Fabjerg	1-0, 2-0, 2-1, 3-0, 4-0, 14-0, 20-0, 21-0, 22-0, 23-0, 24-0
Engelundvej 24	60,12	19 a m.fl., Dal Anneksgård, Fabjerg	30-0, 31-0, 32-0, 32-1, 33-0
Frijord	7,73	14 c m.fl., Dal Anneksgård, Fabjerg	6-0
Forpagtede arealer			
Svendsgårdvej 2	1,51	14 f, Dal Anneksgård, Fabjerg	5-0 og en del af mark 3-0
Overbyvej 28	17,6	47c, Dal Anneksgård, Fabjerg	7-0 og 15
Fabjergkirkevej 44	42,63	38s, Dal Anneksgård, Fabjerg	8-0
Tingvej 7	8,89	38b, Dal Anneksgård, Fabjerg	10-0, 11-0, 12-0, 13-0
Vintersgårdvej 16	5,77	19cæ, Dal Anneksgård, Fabjerg	34-0 til 35-0
I alt (ha)	254,74 ha		

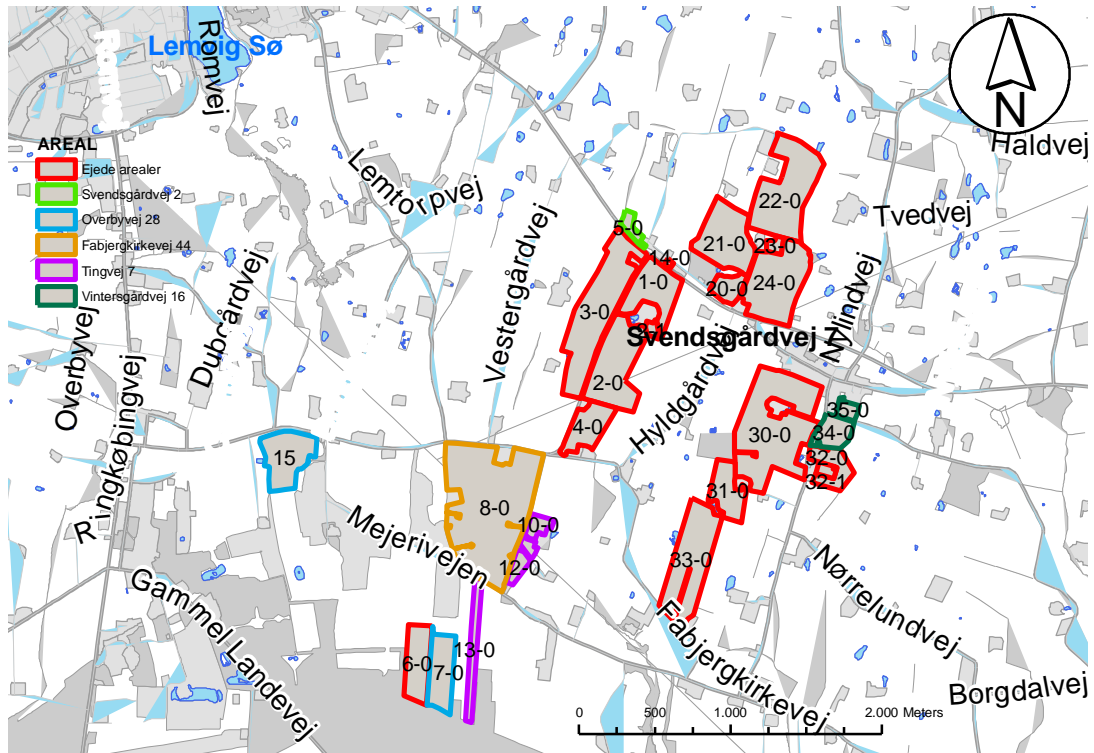
Harmoniareal

Bedriftens ejede og forpagtede arealer ses på figur 1. Der er et udspretningsareal på 254,74 ha. Heraf er 178,34 ejede arealer og 76,4 ha er forpagtede arealer.

Det nødvendige harmoniareal til det samlede husdyrhold på 343,89 DE er og 1,35 DE/ha er 254,73 ha.

Der er vilkår om overholdelse af husdyrtrykket på arealerne og om anmeldelse til Lemvig Kommune af udskiftning af husdyrbrugets arealer.

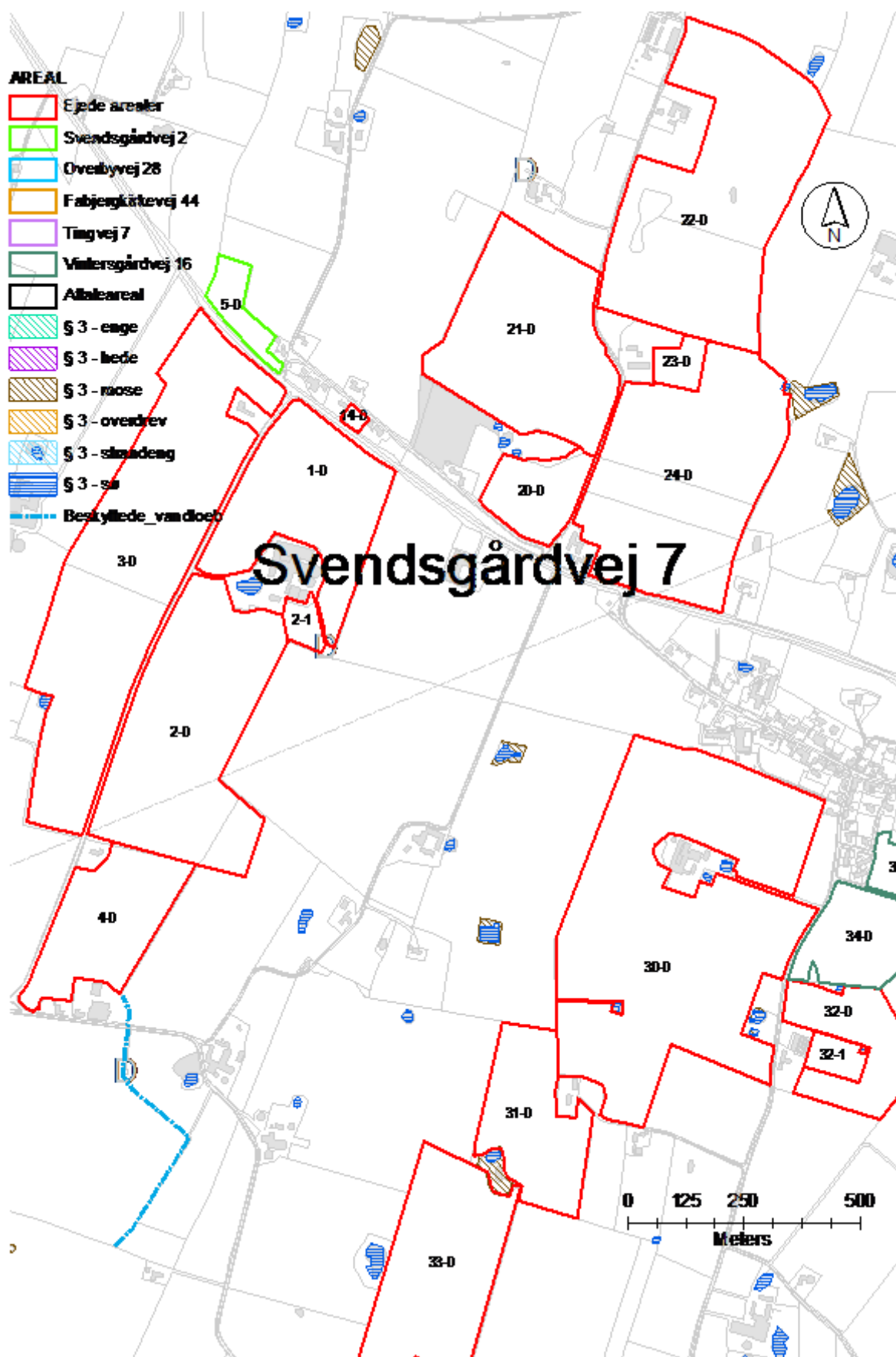
Herunder ses samtlige arealer, der drives. Bedriftens udspretningsarealer ligger meget samlet. Det er en stor fordel og begrænser generne ved transporter af maskineri i forbindelse med udkørsel af gylle og øvrigt markarbejde.

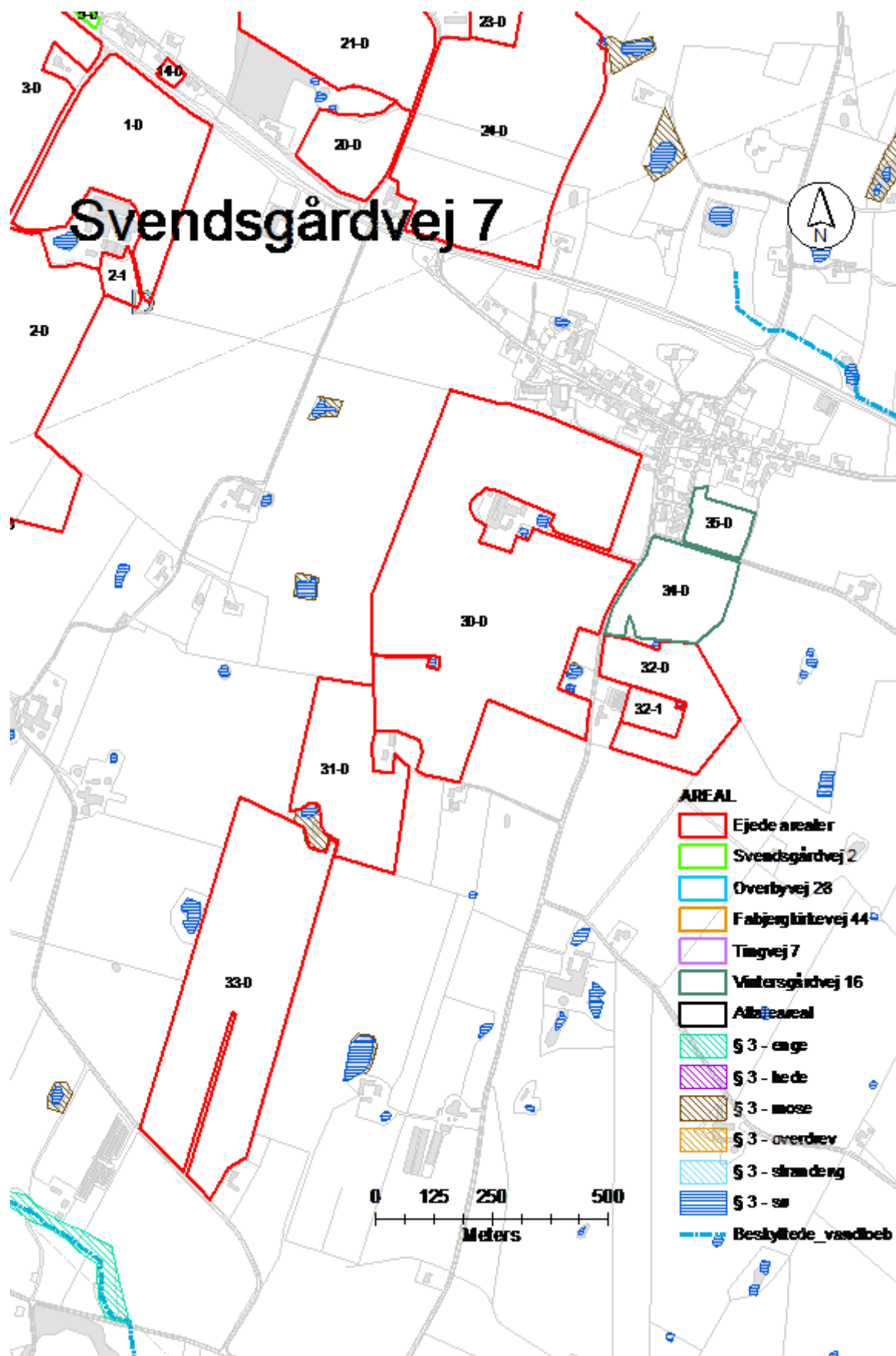
Figur 1: Kort med alle udspretningsarealer til Svendsgårdvej 7.

Herunder ses kort over alle udspretningsarealer til Svendsgårdvej 7 og §3-beskyttede naturarealer.

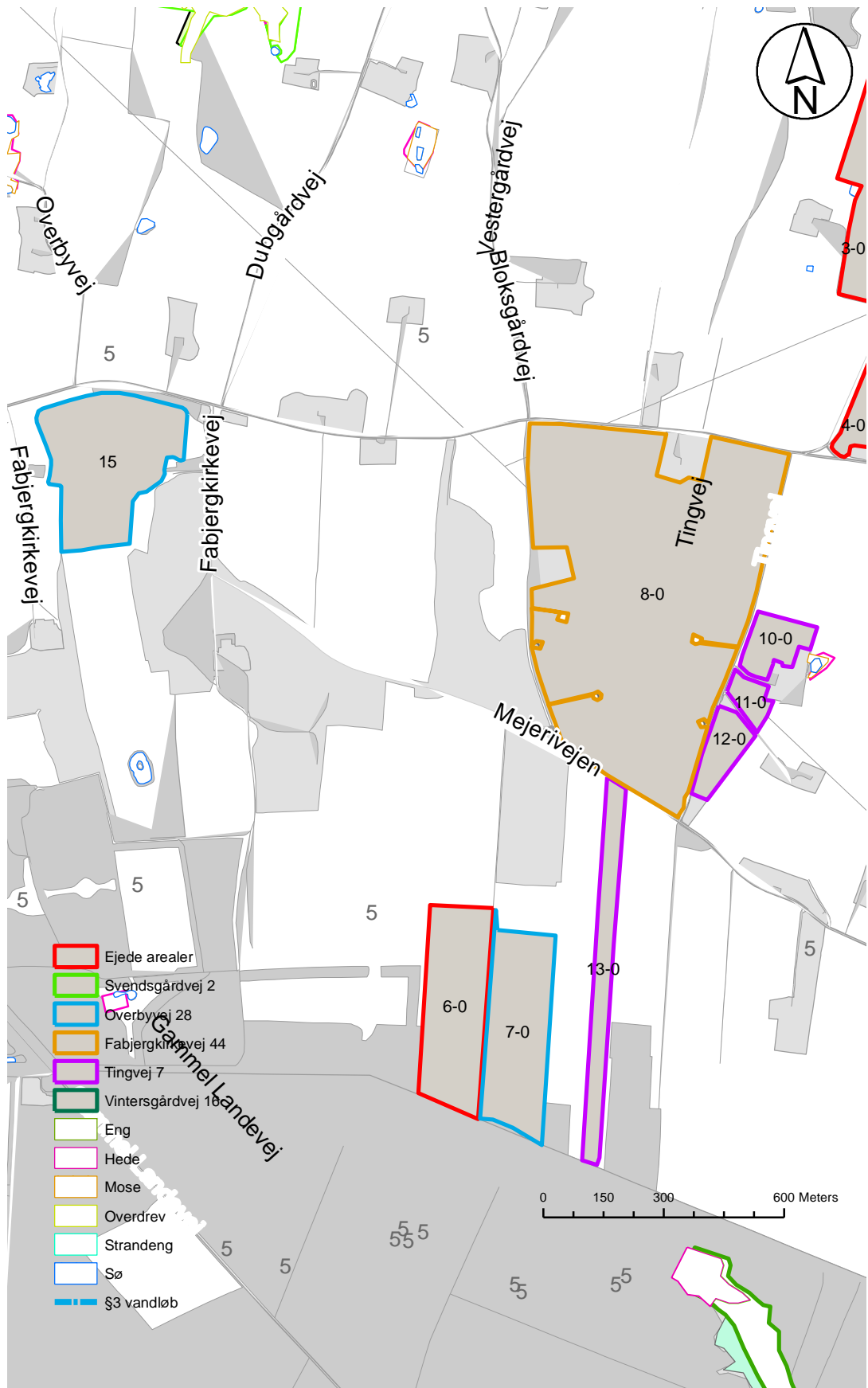
Miljøvurderingerne er foretaget på arealer, der anvendes til udspretning af husdyrgødning. Der er andre arealer under husdyrbruget, som ligger og vil blive ved med at ligge som brak. Disse arealer er enten for små eller ikke rentable at dyrke. Hvis arealerne ønskes inddraget i udspretningsarealet, skal der ske anmeldelse til Lemvig Kommune jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 648 af 18. juni 2007 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug § 15.

Figur 2: Kort over udspretningsarealer og §3-beskyttede naturområder.

Figur 3: Kort over udspretningsarealer og §3-beskyttede naturområder.

Figur 4: Kort over udspretningsarealer og §3-beskyttede naturområder.

Udspretningsarealer

Oversigt over arealernes størrelse, standardsædskifter, jordbundstyper, klassificering i forhold til nitrat og fosfor samt gennemsnitligt fosfortal fremgår nedenfor.

Tablet 13: Arealoversigt – sædskifter, jordbundstyper etc.

Navn	Ha	Jordbunds- type	Sædskifte Før og efter	N-KI 3	Grundvand	P-KI 0	P-KI 1	P-KI 2	P-KI 3
1-0	10,02	JB6	S2	10,02	10,02	1,00	4,86	-	4,16
2-0	15,84	JB6	S2	15,84	15,84	-	8,52	-	7,32
2-1	0,77	JB6	S2	0,77	0,77	-	0,76	-	0,01
3-0	22,98	JB6	S2	22,98	22,98	-	9,19	-	13,79
4-0	6,83	JB6	S2	6,83	6,83	-	4,88	-	1,95
5-0	1,51	JB6	S2	1,51	1,51	-	1,51	-	-
6-0	7,73	JB1	S4	7,73	7,73	7,73	-	-	-
7-0	7,62	JB1	S4	7,62	7,62	7,62	-	-	-
8-0	42,63	JB1	S4	42,63	42,63	42,63	-	-	-
10-0	1,91	JB4	S4	1,91	1,91	1,91	-	-	-
11-0	0,90	JB4	S4	0,90	0,90	0,90	-	-	-
12-0	1,81	JB4	S4	1,81	1,81	1,81	-	-	-
13-0	4,27	JB1	S4	4,27	4,27	4,27	-	-	-
14-0	0,20	JB6	S2	0,20	0,20	-	0,20	-	-
20-0	3,19	JB6	S2	3,19	3,19	-	2,70	0,49	-
21-0	12,98	JB6	S2	12,98	12,98	2,23	8,06	2,19	0,50
22-0	19,50	JB6	S2	19,50	19,50	9,00	10,49	-	0,01
23-0	1,00	JB6	S2	1,00	1,00	1,00	-	-	-
24-0	17,18	JB6	S2	17,18	17,18	5,92	2,96	-	8,30
30-0	30,20	JB6	S2	30,20	30,20	-	3,55	-	26,65
31-0	6,55	JB6	S2	6,55	6,55	-	3,28	0,04	3,23
32-0	4,90	JB6	S2	4,90	4,90	4,80	0,02	0,07	0,01
32-1	0,97	JB6	S2	0,97	0,97	-	-	-	0,97
33-0	17,50	JB4	S4	17,50	17,50	17,36	-	0,14	-
34-0	4,34	JB6	S2	4,34	4,34	0,54	2,71	-	1,09
35-0	1,43	JB6	S2	1,43	1,43	0,42	1,00	-	0,01
15	9,98	JB1	S4	9,98	9,98	9,98	-	-	-
I alt	254,74			254,74	254,74	119,12	64,69	2,93	68,00

Ingen af arealerne er vandet og alle arealer er drænet.

Standardsædskifte

Alle beregninger for arealerne er udført med sædskifte S2 eller S4.

S2 er et sædskifte med 50 % vinterkorn, 14 % lovpligtige efterafgrøder, 15 % vårkorn, 5 % (0-10 %) ærter, 20 % vinterraps og et udvaskningsindeks på 93.

S4 er et sædskifte med 40 % vinterkorn, 14 % lovpligtige efterafgrøder, 35 % vårkorn, 5 % (0-10 %) ærter, 10 % vinterraps og et udvaskningsindeks på 98.

Udover de lovpligtige efterafgrøder, skal der etableres efterafgrøder i yderligere 8 % af arealet for at overfylde krav til minimering af nitratudvaskningen.

3. Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer

3.1 Drift af husdyrbrugets arealer

Kvælstofudvaskning og grundvand

Alle udspretningsarealerne ligger i nitratfølsomt grundvandsområde og område med særlige drikkevandsinteresser, se figur 5.

Dele af arealerne er beliggende i indvindingsoplandet til Fabjerg vandværk og Lemvig vandværk. Der er ved at blive udarbejdet indsatsplaner for vandværkernes opland.

Vilkåret med de 8 % ekstra efterafgrøder ud over det lovpligtige krav på pt. 14 % begrænser forureningen af grundvandet med nitrat. På alle arealer er nitratudvaskningen til grundvandet uændret på 46 og 48 mg nitrat pr liter. Mark 6-0, 7-0, 8-0, 13-0 og 15 har dog samme udvaskning som i ansøgt drift er på 60 mg nitrat pr liter. Disse marker adskiller sig fra de øvrige, fordi jordtypen er JB1 (grovsandet jord) og ikke JB4 (Fin lerblandet sandjord) eller JB6 (sandblandet lerjord) som de andre nitratfølsomme jorde er - nitratudvaskning er størst fra sandede jordbundstyper.

Endvidere er mark 15 særligt sårbar, da der er lavt reduktionspotentiale i jorden og området har været anvendt til råstofgravning, samtidig med at den ligger indenfor indvindingsopland til Lemvig Vandværk III

Der er stillet vilkår om at husdyrbruget skal have efterafgrøder/miljøgræs på mark 15 i 4 ud af 5 år og at øvrige nitratfølsomme jorde med lavt reduktionspotentiale, mark nr. 6-0, 13-0, 7-0 og 8-0, placeres størst mulig andel af efterafgrøder.

Det vurderes, at grundvandet er tilstrækkeligt beskyttet, hvis der placeres maksimale andele af efterafgrøder på de pågældende marker.

Fosforoverskud

I forhold til meddelt godkendelse af 21. juni 2009 stiger overskuddet af fosfor på udspretningsarealerne fra 1,5 kg til 2,5 kg/ha/år. Der er i miljøgodkendelsen af 21. juni 2009 stillet vilkår om anvendelse af fytase tilsætning til foderet, dette indgår ikke i beregningerne i ansøgningsystemet, reelt vil der derfor være et lavere fosforoverskud.

Det vurderes på baggrund af det meget beskedne fosforoverskud fra drift af udspretningsarealerne, at husdyrbruget ikke belaster Natura 2000 området med uacceptabel høj udvaskning af fosfor

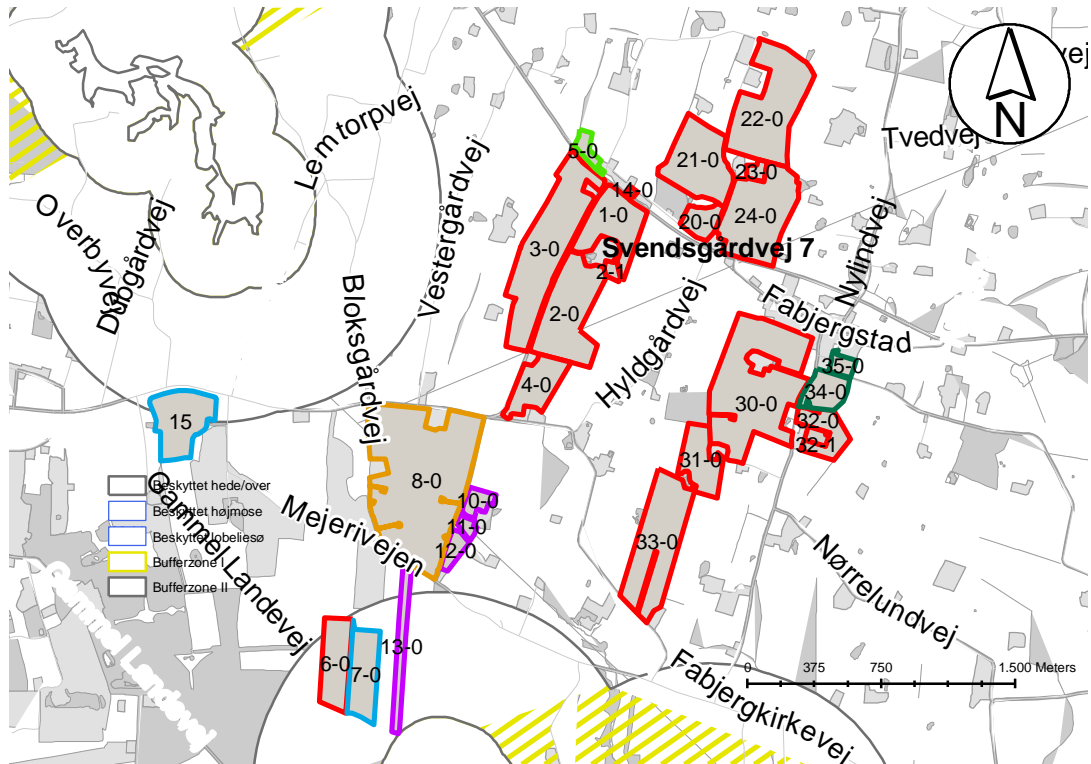
Ammoniakfølsom natur

Visse naturtyper, der er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens §3, f.eks. heider og overdrev er også omfattet af beskyttelse af Husdyrlovens §7, se figur 13 herunder.

Beskyttelsen betyder jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens §24, at udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker skal ske ved nedfældning inden for en afstand på 1.000 m til hedearealerne. Følgende naturarealer i forbindelse med husdyrbrugets udspretningsareal er omfattet af Husdyrlovens §7:

- Hedeareal sydøst for mark 6-0, 7-0, og 13-0.

Kravet om nedfældning af flydende husdyrgødning i sort jord og græsmarker gælder på disse marker jf. figur 5 nedenfor.

Figur 5: Udspretningsarealer, der ligger indenfor bufferzone I og II ved §7-naturtyper.

Det er vurderet, at disse generelle regler for udbringning af husdyrgødning er tilstrækkelige til at beskytte naturarealet.

Det er vurderet, at de generelle regler for udspretning af husdyrgødning er tilstrækkelige til at beskytte §3 naturtyperne

Naturbeskyttede arealer som f.eks. moser, er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens §3. Hittidig drift på overdrevs-, eng- og mosearealer kan fortsætte. Hvis der skal ske eller er sket en ændret anvendelse af arealerne siden 1. juli 1992, fx intensivering, skal der ansøges om og opnås dispensation fra Lemvig Kommune i henhold til Naturbeskyttelseslovens §3.

3.2 Natura 2000 og Habitatdirektivets bilag IV arter

Alle udspretningsarealer afvander via Flynder Å systemet gennem Klosterhede Plantage til Nissum Fjord.

Nr. 224, Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage

Natura 2000 området Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage er udpeget som habitatområde (nr. 224). Natura 2000 områdets areal er 563 ha. Natura 2000 området Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage er udpeget på grundlag af 15 naturtyper og 2 dyrearter.

Terrestrisk natur

Naturområderne i Klosterheden er præget af beliggenheden i de store skove, som er domineret af nåletræer. Den direkte påvirkning fra landbrugsarealer er således ringe, selv om der ses tegn på eutrofiering ved luftbåret kvælstof i blandt andet hederne.

Det vil kræve en fortsat indsats at holde ikke mindst hederne fri for opvækst af nåletræer mv. og forny lyngen. Generelt efterlyses en øget afgræsning i ådalene.

Våde naturtyper

Både de næringsfattige vådområder og de næringsrige vådområder trues af forsurening som følge af kvælstofdepositionen, tilgroning og næringsstofbelastning.

Udpegningsgrundlagets arter

Bæklampret: De fysiske forhold i vandløbene i habitatområde 224 er gode for Bæklampretter. Tilsvarende er vandkvaliteten også god, hvorfor der ikke vurderes at være nogen trusler mod Bæklampretten pt.

Odder: På baggrund af odderens positive fremgang i Jylland i løbet af 1990'erne, og den udbredte forekomst i område nr. 224 vurderes der ikke umiddelbart at være trusler mod den inden for habitatområdet.

Lemvig Kommune vurderer, at udvidelsen af husdyrbruget ikke får negativ indflydelse på de arter og naturtyper som Nr. 224, Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage området er udpeget på grundlag af. Der er i vurderingen lagt vægt på, at ingen af udspretningsarealerne ligger indenfor udpegningsgrundlaget, således at alene næringsstofbelastningen kan give en påvirkning af området. Næringsstofbelastningen er uændret i forhold til tidligere og der inddrages ikke arealer, som ikke tidligere har modtaget husdyrgødning med det ansøgte dyretryk.

Ammoniakemissionen fra Svendsgårdvej 7 vurderes ikke at have skadelig virkning på naturtyper og arter, da afstanden er 3 km, men husdyrbruget bidrager til baggrundsdepositionen. Godkendelseslovgivningen sikrer dog en reduktion i ammoniaktab, dette sker ved overdækning af gyllebeholdere og gyllekøling. De sydligste udspretningsarealer ligger dog indenfor bufferzone II, og Lemvig Kommune har stillet vilkår om nedfældning af gylle på sort jord og græsmarker. På denne baggrund, vurderes godkendelse ikke at bidrage negativt til næringsfattige naturtyper.

Nr. 65, Nissum Fjord

Udspretningsarealerne afvander mod syd via Bækmarksbro Å / Flynder Å systemet og ligger dermed i oplandet til Nissum Fjord. Nissum Fjord er udpeget som Natura 2000 område (nr. 65) – EF-fuglebeskyttelsesområde (nr. 38), habitatområde (nr. 58) Nissum Fjord og Ramsar område (nr. 4) – inklusive Byn, Tang Sø og Indfjorden. Det samlede areal af Natura 2000 området er 10.967 ha.

Nissum Fjord er udpeget på grundlag af 23 fuglearter, 7 plante- og dyrearter samt 20 naturtyper, hvoraf 6 er prioriterede.

Udpegningsgrundlagets arter

Fugle: Følgende fugle har dannet udpegningsgrundlaget i Nissum Fjord: Rørdrum, Knopsvane, Pibesvane, Sangsvane, Bramgås, Kortnæbbet gås, Lysbuget, Knortegås, Pibeand, Krikand, Spidsand, Toppet skallesluger, Stor skallesluger, Rørhøg, Plettet rørvagtel, Klyde, Hvidbrystet præstekrave, Almindelig Ryle, Brushane, Lille kobbersnepe, Splitterne, Fjordterne, Havterne, Dværgerterne

Knopsvane, Lysbuget Knortegås og Pibeand har været udsat for en markant tilbagegang, der skyldes den kraftige eutrofiering af Nissum Fjord.

For flere engfugle- og ternearter har tilgroning af ynglelokaliteterne med tagrør været afgørende for den drastiske nedgang i antallet af træk- og ynglefugle, specielt lille kobbersnepe, sydlig almindelig ryle og brushane har været udsat for kraftige tilbagegange.

For at genoprette området værdi for de internationalt beskyttede arter, vil det være helt afgørende, at tilledningen af næringsstoffer til Nissum Fjord begrænses yderligere til et niveau, der igen tillader en udbredt undervandsvegetation i fjorden. Der bør sikres en effektiv og permanent afgræsning af strandengene omkring fjorden, og der bør igen ledes vand ind på engene.

En forbedring af forholdene for de internationalt beskyttede arter, vil også betyde en forbedring af forholdene for en række truede danske ynglefugle som Vibe, Rødben og Stor Kobbersnepe.

En række andre fugle på udpegningsgrundlaget har oplevet en markant fremgang. Den øgede udbredelse af rørskov inden for området har betydet, at Rørdrum har været i fremgang som ynglefugl i perioden.

Bram- og kortnæbbet gås har ændret fourageringsstrategi fra tidligere at have været afhængige af undervandsvegetationen i fjorden til nu i stor omfang at fouragere på landbrugsarealer, har betydet, at begge arter har været i stor fremgang. Det samme forhold gør sig gældende for Pibe- og Sangsvane.

Vandranke: Vandranke vokser kun, hvor miljøet har lave næringsstofkoncentrationer. Forekomsten af Vandranke i afvandningskanalen syd for Feldsted Kog vurderes at være stabil og synes ikke umiddelbart truet.

Havlampret og Flodlampret: Kendskabet til lampretternes specifikke krav er mangelfulde, så arterne kan ikke nærmere vurderes.

Bæklampret: Bæklampretten vurderes generelt ikke at være truet indenfor habitatområde 58.

Stavsild: De væsentligste trusler mod stavsilden vurderes generelt at være: Fiskeri, eutrofiering i vandløb og fjorde, udledning af surt vand og okker fra drænedede arealer samt dårlige fysiske forhold i vandløbene. Kendskabet til stavsildens specifikke krav er dog mangelfuldt, og truslerne mod stavsilden i habitatområde nr. 58 lader sig derfor ikke nærmere vurdere.

Odder: Arten er ikke umiddelbart truet i området.

Naturtyper

Udpegningsgrundlaget er følgende:

- Kystlaguner og strandsøer
- Enårig vegetation på stenede strandvolde
- Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
- Strandenge
- Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
- Rigkær.

Af de 6 terrestriske naturtyper der findes på udpegningsgrundlaget er der kun fundet 2 ved amtets kortlægning i 2005.

De fleste områder med kystklitter og heder ligger isoleret fra områder med landbrugsdrift, derfor er der ikke konstateret direkte påvirkninger i form af sprøjteskader og afdrift fra gødningsspredning.

Derimod kan depositionen af atmosfærisk kvælstof betragtes som en trussel på kystklitterne, hederne og de artsrige sure overdrev, da den atmosfæriske

deposition alene udgør en væsentlig del af hvad naturtypen kan tåle, og for de nævnte naturtyper overskrider de nedre tålegrænser.

Næringsfattige søer: Samlet beskrivelse for bevaringsstatus for naturtype 3130 i habitatområde nr. 58 er, at Byn og Søndersund har en unik og meget beskyttelsesværdig undervandsvegetation, hvor en lang række af Danmarks mest sjældne undervandsplanter listet på den danske gulliste og rødliste findes registreret. Byn lever op til sin særskilte målsætning som naturvidenskabeligt referenceområde i henhold til Amtets regionplan, mens Søndersund ikke lever op til sin målsætning. Truslerne for området er i dag; belastning fra oplandet med okkerslam og næringsstoffer samt tilgroning af de lavvandede brednære arealer med rørskov.

Næringsrige søer: Samlet beskrivelse for bevaringsstatus for naturtype 3150 i habitatområde nr. 58 er, at Tangsø forsat har en for høj næringsstofbelastning primært fra oplandet til Flynder Å. Tangsø lever ikke op til sin særskilte basismålsætning i henhold til amtets regionplan. I Indfjorden har amtet set indikationer på en øget næringsstofniveau i perioden 2000-2005, som på sigt kan betyde at søen ikke længere lever op til sin særskilte målsætning i Regionplanen.

Både Tangsø og Indfjorden har en artsrig undervandsvegetation med flere af Danmarks mest sjældne undervandsplanter der findes på den danske gulliste og rødliste, Undervandsvegetationen har været i fremgang i perioden 2000 - 2005. Truslerne for området er i dag; belastning fra oplandet med okkerslam (især Indfjorden) og næringsstoffer samt tilgroning af de lavvandede brednære arealer med rørskov. En bevarelse af de sjældne undervandsplanter kræver at den nuværende kreaturgræsning som minimum fastholdes.

Vurdering Natura 2000

Lemvig Kommune vurderer, at ændringen i udspretningsarealet ikke får negativ indflydelse på de arter og naturtyper som Nr. 65, Nissum Fjord området er udpeget på grundlag af. Der er i vurderingen lagt vægt på, at udspretningsarealet ikke ligger indenfor udpegningsgrundlaget, således at alene næringsstofbelastningen kan give en påvirkning af området. Næringsstofbelastningen er uændret i forhold til tidligere.

Habitatdirektivets bilag IV arter

Dyre- og plantearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV er i henhold til direktivet særligt beskyttet, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Følgende arter kan tænkes at forekomme i Lemvig kommune: Brun Flagermus, Damflagermus, Sydflagermus, Troldflagermus, Vandflagermus, Birke- mus, Markfirben, Odder, Stor vandsalamander, Spidssnudet frø, Løgfrø og Strandtudse.

Arterne forekommer sandsynligvis på udspretningsarealerne.

Flagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt.

Birkemus: er fundet omkring Lemvig. Den lever i en række forskellige naturtyper og skades næppe af projektet.

Odder: kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb og fjorden, men er med sin levevis næppe truet af projektet.

Markfirben: er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af projektet.

Stor vandsalamander, Spidssnudet frø, Løgfrø og Strandtudse: kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer.

Padder har en relativ lav mobilitet og de enkelte dyr bevæger sig typisk over kortere afstande, op til 1 km. Dyrene er helt afhængige af adgang til vandhuller. Især i området nordøst for Svendsgårdvej 7 er der mange vandhuller. Udvidelsen af dyreholdet og godkendelsen af udspretningsarealet inddrager ikke arealer, der tidligere har været vådområde og det vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for arterne.

Øvrige Bilag IV-arter forekommer ikke i Lemvig Kommunes område og skades derfor næppe af projektet.

Vurdering

På grundlag af nuværende viden vurderes, at påvirkningen fra udspretningsarealet ikke vil medføre negativ påvirkning af bilag IV-arter.

Kommunen er ikke bekendt med forekomster af andre planter eller dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets udbringningsarealer.

Lemvig Kommune vurderer, at ændring af udspretningsarealet ikke vil kunne give en væsentlig negativ påvirkning af bilag IV arterne i området.

4. Retsbeskyttelse og ikrafttrædelse

4.1 Retsbeskyttelse

Ifølge § 40 i husdyrloven må tilsynsmyndigheden ikke meddele påbud eller forbud efter § 39 før der er forløbet 8 år efter meddelelsen af en godkendelse.

Tilsynsmyndigheden skal dog tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 41, hvis

- 1) der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- 2) forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- 3) forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- 4) væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger,
- 5) det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker, eller
- 6) der er fremkommet nye oplysninger om sikkerhedsmæssige forhold på virksomheder, der er omfattet af regler fastsat i medfør af § 7 om risikobetonede processer m.v.

IPPC

Husdyrbruget er omfattet af IPPC-reglerne og nærværende godkendelse skal derfor revurderes efter 8 år. IPPC-direktivet er direktiv for integreret forebygelse og bekæmpelse af forurening.

4.2 Ikrafttrædelse

Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft. Da der er tale om udvidelse af produktionen har ejendommen 2 år til at udnytte godkendelsen efter godkendelsens meddelelse.

Herefter gælder, at hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, brand og sygdom i besætningen betragtes som kontinuitetsbrud.

5. Klagevejledning

5.1 Klageret

Afgørelsen er truffet i medfør § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Lov nr. 1572 af 20. december 2006).

Afgørelsen kan påklages til Miljøklagenævnet i henhold til §76 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Lov nr. 1572 af 20. december 2006);

- Ejeren af Svendsgårdvej 7
- Embedslægeinstitutionen
- Enhver, der har en individuel interesse i sagens udfald (herunder fx ejere af forpagtede arealer og aftalearealer)

En eventuel klage skal være skriftlig, stiles til Miljøklagenævnet og sendes til Lemvig Kommune.

Klagen skal være Lemvig Kommune i hænde senest 4 uger fra afgørelsens meddelelse. Umiddelbart efter klagefristens udløb videresender kommunalbestyrelsen klagen til Miljøklagenævnet ledsaget af det materiale, der er indgået i miljøgodkendelsens behandling.

Hvis afgørelsen påklages får ansøger besked. Klage har ikke opsættende virkning.

Klagefristen udløber den 6. april 2010.

6. Offentliggørelse

Miljøgodkendelsen offentliggøres ved annoncering i Lokalavisen i Lemvig den 9. marts 2010

Følgende har fået en kopi af godkendelsen:

- Bent Bjørndahl Graversen, Svendsgårdvej 7, 7620 Lemvig.
E-post: bentgr@post10.tele.dk
- Ejere af forpagtet areal
Erik Bernt Jensen, Overbyvej 28, 7620 Lemvig
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing.
E-post: Post@rin.mim.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Lemvigegnens Landboforening, Industrivej 53, 7620 Lemvig. E-post: lsn@lemvig-landbo.dk
- Danmarks Naturfredningsforening Lemvig/Thyborøn-Harboøre, Jens J. Brogaard. E-post: br@lemvig-gym.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV.
E-post fr@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening i Lemvig. E-post: lemvig@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, Att.: Bent Odgaard, Geologisk Institut, C F Møllers Allé, bygning 1120, 8000 Århus C.
E-post: bent.odgaard@geo.au.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V. E-post: ae@eraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K.
E-post: fbr@fbr.dk

- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Jens K. Thygesen. E-post: jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbunds miljøkoordinator Erik Schou Nielsen. E-post: enie@aabc.dk
- Aktive Fritidsfiskere i Danmark v. Leif Søndergård, Søvejen 6, 7860 Spøttrup

Afgørelsen kan indbringes for domstolene indtil 6 måneder efter den dato, hvor afgørelsen bliver offentliggjort, jf. miljøbeskyttelseslovens § 101.

Miljøgodkendelsen er givet i henhold til Bekendtgørelse nr. 648 af 18. juni 2007 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Endvidere henvises til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006 og litteraturliste bagerst.

På Lemvig Kommunes vegne den 2. marts 2010.

Inger Hejlesen
miljømedarbejder